

Om
Gymnastiken och det gymnastiska sällskapet
i S:t Petersburg

af

PROF. DR A. G. BERGLIND.

Herr doktor P. F. Liedbeck.

Skickad till författaren
af författaren

22102108964

307950/25721
Med

K25194

Co

Ca

No.

NB

Om Gymnastiken och det Gymnastiska Sällskapet
i St: Petersburg.

Som mina landsmän dels genom svenska tidningar, dels genom särskildt utgifna broschyrer af mig sjelf såväl som af andra för mig intresserade personer, haft tillfälle att lära känna min gymnastiska verksamhet i Ryssland, så anser jag det nu för både en skyldighet och en rättighet att för den svenska allmänheten framlägga orsaken, hvarföre jag nu, åtminstone för en tid, upphör att såsom representant för den svenska rationella gymnastiken verka för dess spridande, såsom en statssak, inom Ryssland.

Redan hafva 25 år förflutit sedan jag började i Ryssland egna alla mina krafter och hela min verksamhet åt uppgiften, att derstädes göra den svenska gymnastiken känd och spridd i ändamål att af Regeringen få den erkänd såsom det enda riktiga, på vetenskapliga grunder byggda gymnastiska system. Hvarför skulle ej mitt fosterland äfven i detta hänseende kunna vinna det erkännande och de lagrar som det vunnit inom så många andra grenar af konst, vetenskap och industri?

Under första decenniet af mitt vistande i Ryssland hade jag der en landsman, till hvilken jag står i största förbindelse därför, att han bibringat mig den höga uppfattningen af gymnastikens idé, hvaraf jag är genomträngd, och för hvilken jag sedan kämpat. Det var nemligen C. Fr. de Ron, under hvilken ledning jag började min praktiska bana. Han var egentligen den som först bröt vägen i Ryssland för den svenska gymnastiken. Han började att upprödja fältet, men svårigheten vid detta arbete, åt hvilket han med hela styrkan af sin lifliga och kraftfulla natur egnade sig, bröt hans helsa,

så att han, för att ej ännu mera undergräfvad densamma, uppgaf sin verksamhet i detta land. Men då han drog sig tillbaka återstod ännu en lång väg till det ädla mål han ställt för sig. Jag hade under min verksamhet och dagliga sammanvaro med de Ron nästan omärkligt småningom blifvit intagen af samma höga idé, för hvilken han lefde, och vid hans aflägsnande kände jag mig förpligtad att fortsätta det verk han påbörjat.

För att kunna nå detta mål var dock det första och nödvändigaste att få utbildade gymnastiklärare, som voro vuxna sin uppgift och egde tillräcklig humanitet och bildning, för att kunna utgöra värdiga representanter för en ny vetenskap, hvars erkännande berodde på den nytta deras verksamhet kunde sprida.

För att kunna bilda sådana representanter för gymnastiken behöfdes statsbidrag, ty en enskild person skulle af rent ekonomiska orsaker ej varit i stånd att åstadkomma sådant.

Efter ett par fruktlösa försök att få en statsanstalt inrättad för detta ändamål utvecklades hos mig en ny idé att kunna åstadkomma samma resultat på annan väg, nemligen genom att bilda ett sällskap. Men att få ett sådant sällskap bildadt på aktier var ej tänkbart, alldenstund ingen ville nedlägga penningar i ett företag som ej kunde rendera något.

Jag beslöt således att själf grunda en gymnastisk anstalt och såsom grundkapital öfverlemna den åt ett gymnastiskt sällskap, som skulle bestå af medlemmar, hvilka blott betalade en årlig afgift för begagnandet af gymnastiken och detta bidrag skulle vara lägre än det honerar som vanligen betalades för gymnastiken i de privata anstalterna. Härigenom var jag säker på att många skulle heldre teckna sig som medlemmar i ett gymnastiskt sällskap än såsom vanliga patienter besöka gymnastiksalen. Jag hoppades dessutom kunna genom dessa medlemmar verka för sakens hastigare spridande, ty säkerligen skulle mångens inflytande inom den högre embetsmannacorpsen medverka till att få regeringen att gifva ett årligt bidrag för bildande af gymnastiklärare för landet, synnerligen för att ställa till folkupplysningsministeriets disposi-

tion. Och mycket lättare skulle det blifva att af staten få ett bidrag, då fråga vore om ett sällskap, bland hvars medlemmar kunde räknas mången högt uppsatt person, än om sådan anhållan framstälts för en privat man. Detta sällskap skulle således utgöra grunden och öfvergången till ett gymnastiskt Stats-Institut, ty jag var öfvertygad om, att sedan vi en tid fått visa en nyttig verksamhet genom lärarebildningen, skulle regeringen finna det lämpligt och nödvändigt att inrätta en central-läroanstalt för hela riket. Genom sjukgymnastiken vid sällskapets anstalt skulle möjligheten till sällskapets ekonomiska bestånd beredas.

I denna syftning utarbetades af mig, i förening med ett par bekanta, stadgarne för ett sådant sällskap och jag lyckades intressera omkring 20 personer med framstående ställning att jemte mig teckna sina namn såsom sällskapets stiftare; hvarpå jag våren 1867 inlemnade projektet till stadgarne samt begärde regeringens sanktion och tillåtelse till sällskapets bildande. Men härpå erhöll jag tvenne gånger afslag af inrikesministern, emedan man förblandade det med en turnförening efter utländskt mönster, hvilken sorts föreningar voro i Ryssland förbjudna på grund af den politiska riktning som sådana föreningar ofta visat sig taga i utlandet. Jag nödgades till och med i Juli 1867 från Sverige, der jag tillbragte sommaren, hastigt öfverresa till Petersburg på en månad, för att omarbeta stadgarne som af ministern blifvit vägrade sanktion och återinlemnade ny ansökning. Tvenne år förgingo innan jag lyckades få tillåtelse att bilda sällskapet, och detta lyckades endast genom att sätta alla möjliga krafter i gång för att förmå chefen för Gendarmeriet för kejsaren framlägga saken, sedan inrikesministern för andra gången vägrat föredraga den. Ändtligen i slutet af Maj 1869 blefvo på kejsarens befallning sällskapets stadgar af inrikesministern sanktionerade och mig tillåtelse meddelad att bilda detta sällskap.

Jag sammankallade då de herrar, hvilka tillika med mig tecknat sig för sällskapets bildande, och vid första sammankomsten valdes jag af detta sällskaps medlemmar till dess gymnasiark och ledamot i direktionen, och under mitt presi-

dium och på mitt förslag valdes de öfriga ledamöterna i direktionen.

Jag gjorde sedan under sommaren en resa i åtskilliga länder för att närmare lära känna gymnastikens ställning och de på andra ställen använda gymnastiska bildningsanstalter, hvarefter jag borde med mera sakkännedom kunna ordna gymnastiken hos sällskapet. Som sällskapet ej egde något kapital, anhöll man, att jag äfven detta år måtte på egen risk fortsätta anstaltens ekonomiska förvaltning, ehuru under sällskapets firma, hvilken önskan jag efterkom; fastän jag under de tvenne år anstalten existerat fått vidkännas åtskilliga svårigheter för dess ekonomiska bestånd, ty, ehuru andra årets verksamhet betydligt öfverträffade det förstas, fordras dock ännu längre tid för en ny anstalt i en stor stad att blifva tillräckligt känd.

Under detta året lyckades det sällskapet att för det följande året få anslag af folkupplysningsministeriet, och 1870 på hösten skulle första undervisningskursen börja. Eleverna bestodo hufvudsakligen af studenter från det Historico filologiska institutet, hvilka der bildas till lärare vid gymnasierna.

På samma gång erhöll sällskapet af universitetet en lokal och medel af staten (omkring 8,000 rubel), att inreda den till en gymnastisk anstalt. På våren, vid den gymnastiska säsongens slut, öfverlemnade jag min anstalt åt sällskapet mot en högst obetydlig lösesumma i jemförelse med hvad dess inredning kostat mig, nemligen för 3,000 rubel, med vilkor af årlig afbetalning, dock med bestämmelse att denna summa skulle sist inom 4 år vara betald *). Såsom ersättning för mitt arbete vid sällskapets anstalter vågade sällskapet till en början ej anslå högre belopp än 3,000 rubel årligen, då dess inkomster och tillgångar ej ännu kunde bestämmas, men uttryckte sin förhoppning att längre fram kunna med en större summa årligen ersätta mig, och detta så snart det visat sig att tillräckliga medel dertill funnos. För att kunna med mera kraft verka för den svenska gymnastikens spridande

---

*) Ännu har dock ej detta belopp blifvit till mig erlagdt.

i Ryssland, och i hopp att få en god och sträfsam medarbetare engagerade jag med direktionens begifvande en ung svensk gymnast, som blifvit mig rekommenderad och företedde för mig mycket vackra betyg från Gymnastiska Centralinstitutet, hvars lärokurs han genomgått. Ty värr motsvarade hvarken hans arbetslust eller hans kunskaper de förhoppningar vi hyst om honom och de betyg han egde från Centralinstitutet *).

Så var här i Ryssland förhållandet. Direktionen ville redan vid nyåret uppsäga denne min assistent, men på min allvarliga föreställning om det olämpliga i ett sådant handlingssätt från sällskapets sida, då han vore antagen för 8 månader, förföll denna fråga, men jag fick ibland uppbara förebråelser för att hafva engagerat en person, som så litet kunde uträtta för sällskapets bästa.

Vid säsongens slut afskedades nämnde gymnast och direktionsledamöterna uttalade helt öppet, att det väl ej vore värdt att vända sig till Sverige för att erhålla en duglig gymnast, utan skulle en af direktionsledamöterna, herr Grot, som ämnade företaga en utländsk resa, söka att för sällskapets räkning i Dresden anskaffa en gymnastisk assistent, som hufvudsakligen skulle kunna sysselsätta sig med den pedagogiska gymnastiken såväl vid kursen, som i sällskapets anstalter. Detta skedde äfven, men också denne assistent visade sig ej ega tillräckliga theoretiska kunskaper, ehuru i besittning af en stor förmåga i det praktiska utförandet af rörelserna inom den pedagogiska gymnastikens område.

Redan på hösten 1870 vidtog direktionen en egenmäktig och lagstridig åtgärd, i det den utan Sällskapets hörande uppsade Sällskapets läkare D:r Albanus, (såsom det hette

---

*) Huru obehagligt det än må vara, så anser jag det dock för min pligt att här göra Centralinstitutets föreståndare och lärare uppmärksamma på faran af att utdela höga betyg vid kursens afslutande vid nämnda institut. Inom Sverige kan det naturligtvis hafva mindre vikt, men om dessa betyg komma att närmare granskas i utlandet och man dervid finner, att kunskaperna ej motsvara sådana vitsord som af Institutet blifvit utdelade, så förlorar ej allenast Institutet, utan hela den svenska gymnastiken betydligt af det förtroende och det anseende som tillkommit densamma och på senare tider alltmera tilltagit i utlandet.

af ekonomiska skäl och såsom fullkomligt obehöflig). Jag vågade härvid yttra min åsigt deremot, men som D:r Albanus (nu mera läkare hos storfursten Michael i Kaukasien) ej sjelf ville vidtaga några mått och steg för att beifra denna olaglighet, så fick den opåtaladt passera utan någon vidare påföljd.

Emedlertid gick denna säsong i öfriga afseenden till allas belåtenhet. Patienternas antal ökades betydligt. Följande höst 1871 företog sig direktionen åter en lagstridig handling som för sällskapets ekonomiska bestånd var af stort inflytande och emot hvilket jag vid min ankomst till Petersburg kraftigt men förgäfves protesterade, nemligen ned-sättning i gymnastikafgiften för dem, hvilka såsom icke medlemmar begagnade gymnastiken i sällskapets anstalter, en åtgärd som tillfogade sällskapet en förlust af åtminstone in-emot 3,000 rubel, och som ingen af direktionsmedlemmarne ville vidkännas, då fråga derom blef väckt af sällskapets medlemmar, hvilka enligt statuterna först på en generalför-samling måste godkänna och fastställa direktionens förslag till afgifter för gymnastiken innan dessa kunde blifva lagligen gällande. Vid min ankomst till Petersburg på hösten voro redan priserna annonserade. Direktionen trodde sig härigenom kunna få anstalterna ännu mera fyllda (hvilket dock ej blef fallet), men beräknade ej att i samma mån patienternas antal tilltoge, måste äfven Sällskapets gymnastiska arbetskraft förökas. Liksom föregående året ökades äfven nu de besökandes antal ungefär i samma förhållande, men ej i förhållande till och i följd af prisnedsättningen. Allt gick äfven under detta år bra och stilla med undantag af några små rifningar mellan mig och de öfriga direktionsmedlemmarne, hvilka ej ville öka assistenternas antal, som började blifva för knappt för att kunna fullkomligt uppfylla patienternas billiga anspråk, hva-dan de ständigt af mig fordrade en tillökning af assistenter. På våren 1872 blef den första kursen utexaminerad till gym-nastiklärare. Detta var första gången, som en fullständig, af regeringen stadfästad, gymnastikkurs blifvit i Ryssland genom-gången af personer tillhörande det lärda ståndet, och de utexaminerade blifvit försedda med af staten erkända diplom

såsom gymnastiklärare. Denna examen, som af mig såsom examinator öppnades, bevistades af krigsministern och ministern för folkupplysningen, högsta chefen för medicinalförvaltningen äfvensom af flere andra personer med en framstående ställning.

Under tiden hade en omständighet inträffat som hade stort inflytande på gymnastiksällskapets framtid och kanhända till en del grundat den strid, som sedan uppkom emellan mig och direktionen.

Då jag 1867 hyrde den lokal som sedermera användes till gymnastiska anstalten, uppgjorde jag kontrakt på 5 år, och som lokalen var mycket stor (den egde ej mindre än 13 fönster åt gatan) så hade jag för afsigt att för en ännu längre tid kunna behålla den för detta ändamål, hvarföre jag vidtog stora reparationer för att få den fullkomligt lämplig för sitt ändamål och äfven tili det yttre motsvara den Petersburgska publikens höga fordringar. Så t. ex. borttogos flera väggar och insattes nya på andra ställen, nya golf inlades i tvenne salar, af hvilka den ene, större, begagnades för sjukgymnastiken och den andra för friskgymnastik; nya fönster med ramar insattes i den större salen, gas inleddes, tak stukaterades och alla rum tapetsrades; nya ugnar uppsattes äfvensom kaminer, deribland en af marmor. Gymnastikredskapen gjordes för det mesta fanerad med ask, så att det hela erbjöd en elegant anblick. Trappan ombygdes och försågs åt gatan med vackra dubbeldörrar med glasspeglar. Anstalten bestod af en stor tambur med klädhängare och möbler, dessutom ett konsulationsrum, ett rum för personer som medföljde de sjuka eller barn, en sal för barngymnastik, en större sal för sjukgymnastik och en sal för friskgymnastik för fullvuxna personer, ett stort toilettrum samt bostad för betjening. För att vid afflyttningen slippa ställa allt i sitt gamla skick betalade jag husvärden en gång för alla en ej obetydlig summa.

Då nu 1872 kontraktet nalkades sitt slut var det min afsigt att lokalen skulle få behållas, om också hyran skulle något förökas. Husvärden skulle äfven varit benägen dertill,

så vida ej en af direktionsledamöterna hade på ett mindre delikat sätt förgått sig emot honom, hvilket föranledde honom att åt annan person uthyra lokalen. Det blef således nödvändigt för oss att söka en annan lokal, och det lyckades mig att utfinna en, som dertill var särdeles passande så väl genom sitt läge som sin storlek. Jag föreslog densamma för direktionen, men den var ej benägen att ingå på mitt förslag, utan hyrde emot mina föreställningar en annan, som visserligen var stor, men saknade ren luft och låg i en byggnad, kallad passagen, hvilken var en i sedligt hänseende mindre välkänd ort. Jag gjorde häremot mina föreställningar, men utan påföljd, och detta var kanhända första anledningen, att direktionen och jag sedermera blefvo i mycket af skiljaktiga åsichter, och att man från den stunden började intriger mot mig, hvilket jag sedermera erfor. Ty då jag, efter att som vanligt för sommaren hafva vistats utom Ryssland, ett par veckor före gymnastikens början återkom till Petersburg, hade man dagen före min ankomst antagit assistenter efter eget godtycke och nekat antaga dem, som man visste att jag skulle önskat. Enligt stadgarne tillhörde det mig att antaga och förafskeda assistenterna, hvarföre jag vid gymnastikkursens början antog dessa personer, såsom för mig högst nödvändiga, emedan jag till dem kunde hafva full tillit att de voro påpassliga och noggrant uppfylde mina anordningar.

Alla de gymnastiska redskaperna uppsattes efter min ankomst enligt min anordning och den nya lokalen blef färdig att på utsatt dag öppnas. Enligt rysk sed invigdes den dagen förut med en liten rysk gudstjenst *).

---

*) Efter ceremoniens slut hade jag för assistenterna och några bland Sällskapets medlemmar som bevistat ceremonien på egen bekostnad anordnat en liten frukost såsom seden är här i Ryssland. Detta gjorde jag dels emedan ingen af direktionen för öfrigt var närvarande, och dels emedan man ej kunde göra en sådan utgift på Sällskapets räkning. Jag kunde sedan märka, att detta ej togs särdeles väl af direktionsledamöterna, ty vid en beskrifning öfver salens invigning i tidningarne, hvilken lär varit författad af en brorson till en af Direktörerna, herr Grot, omnämndes väl äfven frukosten, men ej på hvilkens bekostnad den anordnats, ehuru beskrifvaren var sjelf närvarande och visste det ganska väl. Skulle farbrodern föranstaltat denna fest, så hade

Men jag återgår till direktionen och dess lagstridiga handlingar och anser det här vara på sin plats att omnämna dess sammansättning. Vid Sällskapets första sammanträde, som på min kallelse egde rum, föreslog jag, efter att hafva blifvit vald till Sällskapets gymnasiark, 3:ne direktionsledamöter, nemligen Statssekreteraren Geheimerådet Constantin Grot, verkliga Statsrådet Sokolofsky och Geheimerådet Senator Lubostchinsky, hvilka alla tre valdes, och till suppleanter föreslogos verkliga Statsrådet Alferief, verkliga Statsrådet Kreiter samt Öfverste Pawlof, hviika äfven antogos, äfvensom D:r Albanus till Sällskapets läkare.

Enligt stadgarne valdes inom direktionen Herr Grot till ordförande, hvilken plats han småningom tycktes vilja förvandla till en viss diktatur. Efter ett års förlopp uppstod missällighet emellan Herrar Sokolofsky och Grot, hvarföre den förre afträdde från sin plats i direktionen och Herr Kreiter, som var dennes suppleant, inträdde i hans ställe. Likaså afträdde med tiden Herrar Alferief och Powlof, efter hvilka Herrar Osipof och Olsen blefvo valda till suppleanter. Enligt stadgarne hade suppleanterne ingenting att skaffa med direktionen annat än ifall någon af direktörerne afgingo, och skulle då inträda i de afgåendes ställe och der så länge kvarblifva till dess deras föregångare enligt stadgarne borde afträda. Direktörerne voro nemligen valda på 3:ne år, hvarefter en direktör årligen skulle afträda, så att årligen en direktör om-

---

detta säkert omordats, ty vid andra tillfällen har allt hvad herr Grot gjort, ja till och med hvad han icke gjort, blifvit på det amplaste sätt framställt och han öfverhopad med beröm. Det är ett eget sätt att göra sig bemärkt, att genom tredje man låta tillskrifva sig förtjensten af att hafva uträttat saker, som egentligen blifvit utförda af andra krafter. Så har herr Grot äfven låtit komma sig till godo att hafva stiftat det Gymnastiska Sällskapet ehuru han på det första af mig till ministern inlemnade projektet ej en gång underskrifvit sitt namn såsom deltagare deri. Först vid det sednare försöket bad jag honom äfven intressera sig derför, hvilket han också gjorde. Det kan ej nekas, att han sedan gjort mycket för sällskapets vidare utveckling samt äfven sökt intressera kultus-ministern härför, så att denne gifvit Sällskapet materiella subsidier, men ej var det Grot som gaf idén till detta Sällskap lika litet som han bildat detsamma.

byttes, men gymnasiarken och läkaren voro beständiga medlemmar i direktionen och qvarblefvo således så läuge tills de antingen sjelfva afsade sig platsen eller af Sällskapet enligt stadgarne genom beslut på allmän församling uppsades.

Direktionen började, som ofvan är nämndt, sina olagligheter med att uppsäga läkaren, derefter upptogo de suppleanterne Ossipof och Olsen med beslutande röst i direktions-sammanträdena. I Maj 1872 hölls ingen ordinarie generalförsamling såsom i stadgarne var föreskrifvet, och en sådan hade dock varit så mycket mera nödvändig, som tiden redan var ute för direktörerna att afträda. Dessutom skulle budgeten för följande gymnastikåret på denna generalförsamling hafva framlagts för att af Sällskapets medlemmar antagas.

På sommaren reste Grot utomlands, efter att hafva erhållit ett helt års tjänstledighet för att, som det hette, sköta sin helsa. Det var sålunda mycket viktigt att en annan direktör invaldes under hans frånvaro. Ville man sedan hafva honom åter, så kunde han vid sin återkomst inväljas i stället för den direktör som då vore i tur att afgå.

Vid min återkomst till Petersburg på hösten 1872, hade direktionen, såsom jag ofvan berättat, utan mitt hörande antaget assistenter för det följande året. Dessutom berättade mig en af direktionens suppleanter Herr Olsen att Prof. Cyon, hvilken för förra kursen föreläst anatomi och fysiologi, afsagt sig föreläsningarne, emedan hans tid ej tilläte honom att fortsätta dermed. Till följd häraf frågade jag den enda ordinarie direktionsledamot som för tillfället fanns i Petersburg, herr Kreiter, huru härmed sig förhölle, då han svarade mig, att Cyon förklarar sig af bristande tid vara hindrad att fortsätta föreläsningarne, men föreslagit sin yngre bror, som var militärläkare, att under hans ledning föreläsa för kursen, hvilket Kreiter ej gerna kunde medgifva, då härtill en specialist vore bättre. Jag föreslog därför att vidtala Prof. Laudzert, som är anatomie professor vid Medicinska Akademien, att öfvertaga föreläsningarne, hvilket vore så mycket lämpligare, som han i egenskap af chef för anatomiesalen hade tillfälle att ständigt hafva friska preparater vid sina föreläsningar och

kunde samla eleverna ett par gånger under vintern i anatomicum för att visa ett helt cadaver. Dessutom var Prof. Laudzert särdeles bekant för sina utmärkt lediga och intressanta föredrag. Herr Kreiter bad mig då vidtala Laudzert. Det dröjde emellertid några dagar, innan jag hann träffa nämnde Professor, hvarföre herr Olsen bad mig skynda härmed, på det att Prof. Laudzert ej måtte fästa sin tid vid något annat, och vi derigenom gå miste om hans föreläsningar. Jag skyndade därför att uppgöra med honom på för Sällskapet högst förmånliga villkor, och detta var för mig så mycket mera angenämt, som Prof. Cyons föreläsningar visat sig ej vara fullt lämpliga för kursen, såsom allt för litet fattliga för eleverna, och han dessutom ej varit i tillfälle att framlägga några friska anatomiska preparat, samt föreläsningarne i fysiologi hufvudsakligen utgjorts af experiment på lefvande djur. Han hade för öfrigt visat en stor vårdslöshet i att sköta föreläsningarne, på så sätt att de ofta inställdes eller förlades på andra dagar, än dem som dertill voro bestämda, hvilket hos eleverne småningom förorsakade en viss liknöjdhet, då de ofta hade lång väg att gå för att infinna sig till föreläsningarne och vid framkomsten fingo det besked att lektionen vore inställd.

Prof. Laudzert började sina föreläsningar, men efter kort tid såg han sig nödsakad att inställa desamma, sedan Prof. Cyon gjort honom förebråelser därför att han åtagit sig en sak, hvartill han (Cyon) blifvit af Grot anställd. Han uppmanade Laudzert att ej föreläsa och lofvade äfven att sjelf ej fortsätta för att göra oss förtret. Prof. Cyon hade fått betaldt för timme, och då kursen var slut, så skulle han egentligen hvarje år på nytt antagas. Hela saken lär varit den, att han ville göra sig difficil, för att om möjligt få hvarje lektion högre betald, oaktadt han uppburit mera än Prof. Laudzert betingat sig. Cyon läste nemligen blott $\frac{3}{4}$ timme och sammandrog 2:ne timmar till $\frac{1}{2}$, då deremot Laudzert ville för samma pris läsa hvarje gång $\frac{1}{4}$ timma räknadt till en timme.

Följden blef att direktionen uppmanade Prof. Cyon att förklara sig vid första direktionssammankomst. Hans förklaring hade till påföljd, att Kreiter föreslog det direktionen skulle skriftligen inbjuda Prof. Cyon att följande dagen åter börja sina föreläsningar, och ifall han ej då infunne sig till föreläsningen, så vore det att antaga som ett afslag. Jag protesterade deremot och yrkade att protokoll måtte föras öfver detta ärende, såsom skett i många andra fall, för att hvarje ledamot i direktionen måtte kunna nedlägga sin reservation, men det svarades mig att de enskilda meningarne här ej behöfde skriftligen upptagas, då de flesta rösterna fälde utslaget i hvarje fråga. Prof. Cyon började sina föreläsningar åter och tycktes ej hafva brist på tid, då han såg att han gerna kunde umbäras.

Jag framlade dessutom vid sammanträdet förslag till en ny budget för Sällskapet med begäran att direktionen måtte på en generalförsamling framlägga detsamma för Sällskapets medlemmar. Jag hade deri tillgodosett Assistenternas begäran att få sina aflöningar något förhöjda, en billig begäran, ty de voro hittills sämre aflönade än vanliga dagsverkare i Petersburg och hade dock omkring 6 timmars dagligt arbete, hvarvid de måste vara någorlunda snyggt klädda. Jag framställde orättvisan i att så dåligt aflöna dem under $7\frac{1}{2}$ månad af året samt sedan under sommartiden, då det för dem vore omöjligt att kunna erhålla någon gymnastisk sysselsättning, låta dem söka sitt uppehälle bäst de kunde. Då nu Sällskapet genom Ministern för folkupplysningen fått en summa af 30,000 rubel på en gång utbetald för att årligen under en tidrymd af 6 år bilda ett bestämdt antal gymnastiklärare till ministeriets disposition, så hade det råd att numera någorlunda ordentligt aflöna assistenterne och låta några bland de dugligare åtnjuta en årlig lön samt äfven att öka min aflöning från 3,000 till 4,000 rubel, något som jag ansåg mig hafva förtjent dels genom de stora ekonomiska offer som jag bragt åt Sällskapet, dels äfven genom den tid jag dagligen måste offra för Sällskapet, ty utom det arbete jag i mitt hem hade med recepters skrifning och journalers förande öfver de sjuka,

måste jag närvara i anstalterne från kl $\frac{1}{2}$ 8 till $\frac{1}{2}$ 11 och från $\frac{1}{2}$ 3 till 5 för sjukgymnastiken med herrarne, samt från 12 till 2 för gymnastiken med fruntimmerna. Dessutom hade jag ibland på aftonen att besöka de praktiska öfningarne med kurserna för att öfvervaka desamma, alldenstund jag enligt stadgarne hade högsta ledningen af undervisningskurserna, ehuru jag ej sjelf behöfde undervisa. Derigenom blef min tid för enskild praktik i staden betydligt inskränkt, och den tilltagande dyrheten i lefnadskostnaderna i Petersburg gjorde det arvode jag hade af Sällskapet för mig otillräckligt.

Jag uppgjorde en tablå öfver Sällskapets inkomster och utgifter och visade, att äfven med alla de förhöjningar i aflöningar, som jag föreslagit, en behållning af öfver tusen rubel årligen dock vore att påräkna. Om direktionen eller Sällskapets medlemmar likväl skulle frukta för ett deficit, så förklarade jag mig sjelf benägen att öfvertaga risken och sköta båda anstalterna enligt den uppgjorda budgeten, med vilkor, att jag finge uppbära Sällskapets årliga inkomster, d. v. s. äfven de 5,000 rubel som af de erhållna 30,000 årligen kunde användas till att på ett nyttigt sätt sprida gymnastiken inom landet. De öfriga direktionsledamöterna motsatte sig mitt förslag och påstodo, att blott räntan af dessa 30,000 skulle få användas, ty sällskapet skulle derigenom samla ett större kapital, etc. etc.

Som nu härvid ingenting för mig återstod att göra gent emot direktionen, så utfärdade jag å gymnastiksalen ett till ledamöterna adresserat anslag *) med begäran att de hos direktionen måtte anhålla om utlysande af en generalförsamling. Följden deraf blef att medlemmarne i en för detta ändamål hos Sällskapet befintlig bok skriftligen anhöllo hos direktionen om en generalförsamling, på hvilken anhållan direktionen svarade skriftligen i samma bok **).

Som direktionen i detta svar dels sökte att på ett skeft och förvrängdt sätt framställa det verkliga förhållandet dels äfven angrep mig personligen, så fann jag mig föranlåten

*) Se bilagan N:o 1.

**) Se bilagan N:o 2.

att i samma bok punkt för punkt vederlägga direktionens skrifvelse och upplysa medlemmarne om rätta förhållandet*).

Sedan medlemmarne läst min vederläggning, fordrade de ånyo af direktionen en generalförsamling, på hvilken begäran direktionen ej vårdade sig att svara vidare än med en muntlig förklaring att ingen generalförsamling kunde komma i fråga.

Då jag såg direktionens motsträfvighet och den dessutom började inblanda sig i mina personliga anordningar samt tog sig myndighet att disponera öfver mina assistenter, så att de beordrades att än vara i den ena än i den andra anstalten, och då jag på detta sätt såg mig ur stånd att leda gymnastiken på ett enligt mina åsichter ändamålsenligt sätt, nödgades jag, för att framtvunga en generalförsamling, taga ett afgörande steg och tillkännagaf genom ett anslag för Sällskapet medlemmar, att jag *till dess en generalförsamling egt rum* för att ordna tvistigheterna emellan mig och direktionen ej ämnade uppfylla mina åligganden som Sällskapet gymnasiark**). Detsamma delgaf jag äfven skriftligen direktionen, hvilken svarade derpå med en skrifvelse***). Denna skrifvelse är full af de mest oförsynta osanningar och punkt för punkt en falsk framställning af det sanna förhållandet. Detta utgör slutpunkten af det våld, som direktionen begått mot Sällskapet stadgar. Det är sorgligt nog att tänka sig det personer, hvilkas ställning i samhället borde berättiga anspråk på ärlighet så väl i ord som i handling, kunna med den största oblyghet förvränga sanningen till den grad, som de här gjort.

Deras uppgift i denna skrifvelse, att jag för hvarje år blifvit vald till gymnasiark, är fullkomligt grundlös och kan blott referera sig till stadfästandet för hvarje år af budgeten, hvori äfven min lön var upptagen. Hvad beträffar beskyllningen för efterlåtenhet i skötandet af mina åligganden, så vilja vi se till huru härmed förhåller sig. Enligt stadgarne skulle jag hafva *ledningen* af kursens undervisning, men be-

*) Se bilagan N:o 3.

***) Se bilagan N:o 4.

***) Se bilagen N:o 5.

höfde ej sjelf undervisa. Och det var ju då helt naturligt att jag åt min assistent skulle uppdraga den praktiska undervisningen i gymnastiken för kursen. Jag sjelf var då och då närvarande för att se huru undervisningen försiggick; jag gaf min assistent anvisning, huru jag ville att undervisningen skulle gå; vidare behöfde jag ju ej göra.

Äfven beskyllningen för oregelbundna besök i anstalterna är fullkomligt osann, ehuru jag kanhända verkligen kunde haft anledning att mindre regelmessigt göra det, då min tid var så mycket tagen i anspråk.

I anledning deraf att patienternas antal var obetydligt i anstalten vid Wasiliostrow i jämförelse med den vid Perspekteset, hade till och med direktionsmedlemmarne sjelfva sagt mig, att jag ej skulle förspilla tiden med att så ofta besöka den förstnämnda anstalten, hvilket jag äfven fann riktigt, hvadan jag oftare besökte den större. Detta ville nu direktionen i skrifvelsen lägga mig till last, oaktadt ledamöterna sjelfva öfvertalat mig dertill. I afseende på lokalen är det fullkomligt stridande mot sanningen, att jag i stället för att söka lokal reste till Sverige — tvärtom hade jag föreslagit flera lokaler, som jag uppsökt, men i synnerhet förordade jag starkt en utmärkt vacker och passande lokal belägen snedt öfver gatan emot den, de mot min vilja togo, och hvilken äfven blifvit billigare. Jag var ej i min egenskap af gymnasiark skyldig att vistas i Petersburg eller arbeta för Sällskapet under sommaren, ty i stadgarne är tiden härtill bestämd till 8 vintermånader. Hvad fjerde mom. i samma skrifvelse angår, så är ju helt naturligt, att jag såsom stiftare af Sällskapet och direktionsmedlem, måste se till att stadgarne efterlefdes, och, då direktionen öfverträdde dem, söka hindra dem deri. Så mycket mindre kunde det komma i fråga att uppfylla deras olagliga befallningar, som jag ej subordinerade under dem, utan stod, såsom högsta chef för det rent gymnastiska, fullkomligt sjelfständig. Att direktionen ansåg det skadligt att *låta* mig kvarblifva hos Sällskapet var helt naturligt, ej för *Sällskapet* men möjligen för denna *direktionen*, som då troligen ej blifvit mycket gammal hos Sällskapet.

Följden af denna direktionens skrifvelse, som äfven anslags i salen, jemte tillkännagifvande att direktionen i mitt ställe antagit min assistent Sjöström till gymnasiark, samt dessutom antagit Doktor Wilser till Sällskapets läkare, var, att Sällskapets medlemmar ånyo för 3:dje gången skriftligen fordrade af direktionen Sällskapets sammankallande till en generalförsamling under tillkännagifvande att detta nu mera ej vore en ödmjuk anhållan af Sällskapets medlemmar, utan en laglig fordran. Innan många medlemmar hunno i den för detta ändamål i anstalten befintliga boken underteckna denna skrifvelse borttogs boken af direktionen och lärer sedermera ej varit synlig.

Som jag af regeringen fått tillåtelse att bilda Sällskapet och derföre till en viss grad vore moraliskt ansvarig för hvad som der skedde, ansåg jag för min pligt, att genom en skrifvelse genast för Inrikesministern inberätta hvad som förefallit och för honom tillkännagifva det jag ej vidare kunde stå i något ansvar för hvad som hos Sällskapet försiggick och tillika bad jag honom att gifva befallning om en generalförsamling hos Sällskapet.

Samtidigt inlemnade Sällskapets medlemmar till Inrikesministern en begäran om samma sak *), hvilket hade till påföljd att Ministern till Öfverpolismästaren gaf befallning att vidtaga de åtgärder, som kunde finnas nödvändiga. Från Öfverpolismästaren adresserades en skrifvelse till en af direktörerne, herr Senator Lubostchinsky, hvari begärdes upplysning om tiden och stället för en generalförsamling. Lubostchinsky skyndade då att till ministern afgifva en skriftlig förklaring, hvilken påstås hafva innehållit alldeles osanna och förvrängda uppgifter och tillika en begäran att generalförsamlingen måtte få uppskjutas till Grots hemkomst från utlandet, alldenstund en generalförsamling nu skulle kunna leda till hvarjehanda skandaler. Då intet föranstaltande om en församling afhördes gjordes af medlemmar ånyo hos ministern en inlaga, som var rätt skarpt skriven *). Dock hade

*) Se bilagan N:o 5.

***) Se bilagan N:o 6.

denna skrifvelse ej någon vidare påföljd, än att Ministern medgaf generalförsamlingens uppskjutande.

Dels af förtret öfver ett sådant utslag, som på det högsta kränkte ett sällskaps lagliga rättigheter och dels emedan den af direktionen godtyckligt antagna gymnasiarken (som egentligen ej var annat än en vanlig, praktisk rörelsegifvare utan gymnastiska studier) ej egde förmåga att uppehålla sjukgymnastiken, slutade en stor del af Sällskapets medlemmar att besöka gymnastiken.

Jag inlemnade till ministern för folkupplysningen en rapport om, att jag vore skild från befattningen att leda gymnastiken hos Sällskapet, och förklarade att, ifall resultatet af kursens bildning ej komme att motsvara hans förhoppningar, så vore jag ej skuld dertill, utan afsade mig hvarje ansvar i detta hänseende. Troligen har direktionen sökt öfvertyga honom om att allt ginge på bästa sätt, ty några vidare åtgärder från ministerns sida hafva ej afhörts. Naturligtvis är han ej kompetent att bedömma den gymnastiska bildning, som eleverna nu erhålla, ty hvad den pedagogiska gymnastiken beträffar, så är väl vida lättare att slå dunst i ögonen på den, som ej känner fordringarne för en vetenskaplig gymnastisk bildning, än hvad sjukgymnastiken beträffar, der resultatet snart visar halten af den gymnastik, som utöfvas.

Denna sakernas vändning inom Sällskapet har också haft stort inflytande på den rationella, pedagogiska gymnastiken inom Ryssland, åtminstone för en tid; ty elevernas gymnastiska bildning inom Sällskapet har blifvit uppdragen åt en tysk, som numera bildar dem efter tysk skola. Tyvärr eger denne man ej den gymnastiska bildning, att han kan leda undervisningen efter vetenskapliga grunder, och att så ej kan ske, dertill är den omnämnda direktionen skuld. Herr Grot är af dessa herrar den, hvilken jag kanske minst kan tillräkna skulden, emedan han under sin vistelse utomlands ej fått insigt om sakernas verkliga förhållande, utan blifvit af de öfriga herrarne förd bakom ljuset genom förvrängda framställningar. Han hade dock bordt bättre söka underrätta sig om sanningen.

Enligt fleres påstående skall min förre assistent, f. d. Löjtnant Sjöström, varit den som mest verkat mot mig genom att söka inbilla direktionens medlemmar, att nu ginge allt så väl, att han mycket lätt skulle kunna leda det hela mot en mindre aflöning än den jag åtnjöte, och att Sällskapet genom mitt aflägsnande skulle göra en besparing.

Om detta är sannt, hvilket jag af flera skäl ej bör betvifla, så förringar det likväl ej det dåliga i direktionens handlingsätt, i betraktande af att, just till följe af mina ekonomiska uppoffringar och min verksamhet, Sällskapet kommit till stånd och ernått en sådan ställning, att allt gick som ett urverk. Men Herr Sjöström framstår härigenom i en ännu mera ofördelaktig dager, då man besinnar, att han har mig att tacka för den lilla gymnastiska routine han besitter. Han kom till mig såsom ett vanligt biträde och först hos mig lärde han att gifva rörelser i sjukgymnastiken. Jag förskaffade honom äfven några privata familjer, i hvilka han fick gifva gymnastiklektioner med barnen. Sedan blef han genom mig antagen hos det Gymnastiska Sällskapet. För att hjälpa honom att blifva litet mera känd, lemnade jag honom för ett par år sedan ett manuskript, innehållande uppgift på rörelser med ryska kommandoord för den pedagogiska gymnastiken och bad honom ordna dem bättre, emedan jag ej haft tillräcklig tid dertill. Dessa lät han trycka såsom en handledning för de utgående lärarne under sitt namn, men utan att nämna det jag gifvit honom detta manuskript, och utan att enligt min uttryckliga önskan förändra eller ordna en enda rad deri, hvarigenom också arbetet ej är praktiskt, såsom det kunnat blifva, om han velat nedlägga litet arbete derpå.

Jag är öfvertygad om att mina landsmän ej skola lägga mig till last, att jag känner mig djupt sårad öfver att den svenska, rationellt pedagogiska gymnastiken blifvit utbytt mot det tyska turneriet vid den gymnastiska kursens i Petersburg bildande, och detta genom denna direktion för det gymnastiska sällskapet, sedan jag under så många år kämpat för den ära som tillhör vårt kära Sverige, att i gymnastiskt hänseende

stå högre än alla öfriga nationer, såsom den rationella gymnastikens fädernesland; jag hade hoppats och har ännu ej uppgifvit hoppet, att den svenska gymnastiken dock en gång skall tillkämpa sig den rätt, som tillkommer densamma.

Efter mitt afträdande från det gymnastiska sällskapet lärer direktionen, synnerligen Herr Kreiter, sökt att genom smutsiga insinuationer nedsätta min ställning både som menniska och gymnast. Så berättas, att han sökt öfvertala familjer, till hvilka jag skickade biträden för att utföra gymnastiken, att uppsäga mig och antaga min värdige efterträdare Sjöström, samt insinuerat, att jag hade rymt från mitt fädernesland och att jag egentligen ej skulle få vistas i Petersburg, med flera, sådana vackra saker, hvilka ett par månader derefter officiellt vederlades, i det H. M. Kejsaren genom en ukas utnämnde mig till Kejsarlig Hofgymnast, en ställning, som ännu ingen gymnast före mig innehaft.

Då direktionen såg att dess skyddsling, den hedervärde Sjöström, ej kunde uppehålla sjukgymnastiken, fann den sig föranlåten att vända sig till Sverige för att få en gymnast derifrån. Dessa herrar vände sig genom Herr Grot (en bror till Direktorn) först till tvenne gymnaster, nemligen Herrar Liedbeck och Unman med anbud på 2,000 rubel för att emottaga denna plats hos Sällskapet. Till deras heder och egen lycka antogo de ej anbudet. Men ty värr fanns en annan ung man, Löjtnant Ahlgren, som förliden vår slutat sin gymnastiska kurs vid Gymnastiska Central-Institutet, hvilken ansåg sig vuxen att öfvertaga denna plats, hvars skötande ej erfordrar så liten vana och erfarenhet, då man besinnar, att under min tid 300 à 400 patienter besökte anstalterna. För honom skulle det naturligtvis blifva så mycket svårare, som han ej kände landets språk och till hans åligganden hörde att först undersöka de sjuka, bland hvilka en stor mängd blott talar ryska, liksom äfven ingen af assistenterna förstår annat än ryska. Dessa svårigheter borde hafva afskräckt honom att antaga en sådan plats, åtminstone innan han gjort sig närmare underrättad om förhållandet, så mycket mera som han visste något om det, som passerat emellan mig och direktionen, hvilket möjligen kunde medföra många obehag för honom.

Just emedan jag lärt känna Löjtnant Ahlgren såsom en tänkande och allvarlig man med mångra vackra och sunda åsigtter i gymnastiken, förvånar det mig, att han med den ringa erfarenhet, som han ännu i praktiskt hänseende kunnat förvärfva sig, emottog denna plats, om han också ej ansåg lämpligt att, i medvetande af huru laglöst och skamfullt direktionen handlat mot mig, såsom en landsman och kollega ridderligt afslå ett sådant anbud innan de uppgjort sin räkning med mig. Att Löjtnant Ahlgren dock inom sig sjelf troligen hyste några skrupler i detta hänseende, tror jag mig kunna sluta deraf, att han efter sin ankomst till Petersburg ej besökt mig, hvilket jag dock skulle kunnat vänta, då han under förliden sommar i Sverige under tvenne veckors tid var nästan dagligen tillsammans med mig. Hade han genast efter sin ankomst till Petersburg besökt mig, så skulle jag möjligen kunnat gifva honom månget välment råd, hvarigenom han kunnat undgå ett och annat obehag, som jag vet att han nu redan haft. Oaktadt patienternas antal hos honom för närvarande är ganska ringa, mot hvad det varit under de föregående åren, tror jag dock, att han har ganska svårt att reda sig med publiken, ty efter hvad jag hört af personer, som sjelfva besökt den anstalt han förestår, så är man der ej belåten med hans ordinationer. Och kan jag med full säkerhet säga, att *Löjtnant* Ahlgren aldrig skall lyckas i att spela rolen af *läkare* i Petersburg. Bättre hade varit, att han öfvertagit den pedagogiska gymnastiken, ty deri skulle han bättre lyckats, derom är jag fullt öfvertygad; men som jag hört lär han med elevkursen ej hafva något att skaffa, hvilket, om det är sannt, gör mig ondt, ty just der vore han på sin plats, för att bringa eleverna en gedignare bildning än den de nu få.

Emellertid kan jag ej undertrycka min ledsnad öfver att den ryska publikens förhoppningar på och goda omdöme om de från Centralinstitutet utgångna svenska gymnaster, troligen för andra gången kommer att svikas och denna gång emedan gymnasten af brist på erfarenhet, allt för ung åtagit sig en verksamhet, som han troligen ej är vuxen. Så mycket mera

grämer mig detta, som jag städse för den ryska publiken framhållit det svenska Centralinstitutet såsom en mönsteranstalt och på allt sätt lofordat de svenska gymnasterna. Hvarje svensk gymnast, som vill i utlandet bryta sig en bana, bör sedan han slutat sin kurs vid Institutet, åtminstone ett à två år genom gymnastisk praktik vid en större anstalt i Sverige först samla erfarenhet, innan han lemnar sitt fosterland, ty i annat fall skall han säkerligen mera skada än gagna det svenska namnet och den vetenskap, som Sverige kan vara stolt öfver att kalla svensk, i det den utgör ett friskt blad i Sveriges ärofulla lagerkrans.

Bilagor.

1. *Till Herrar Medlemmar af det Gymnastiska Sällskapet i S:t Petersburg från Sällskapets Gymnasiark D:r Berglind.*

På grund af 40 § i Sällskapets stadgar "stå gymnasiarkens biträden och anstaltens öfriga betjening till gymnasiarkens förfogande, hvilken antager och afskedar desamma."

Icke desto mindre har direktionen alldeles i strid mot stadgarne tillegnat sig myndigheten att aflägsna de af mig antagna assistenterna utan afseende på deras duglighet och äfven behagat inblanda sig i mina anordningar rörande arbetets fördelning emellan mina assistenter, i det att direktionen anbefallt dem att infinna sig än i den ena och än i den andra af Sällskapets anstalter.

Till följe häraf nödgas jag hos Sällskapets Herrar Medlemmar besvåra mig deröfver, att direktionen öfverskridit sina

rättigheter och att jag under sådana förhållanden ej finner det möjligt att kunna riktigt leda gymnastiken, hvarföre jag beder Herrar Medlemmar att af direktionen fordra sammankallandet af en generalförsamling, alldenstund direktionen oakadt min begäran söker undvika en sådan kallelse, hvilken är så mycket mera nödvändig som, utom detta ofvananfödda ämne, flera andra ämnen på en sådan sammankomst måste behandlas, nämligen: 1) antagandet af nya föreslagna medlemmar; 2) nytt val af direktor i stället för den afgående, hvars tjänstetid enligt stadgarne redan utgått; 3) genomseende af det förflutna årets räkenskaper och redogörelser, samt antagande af budgeten för det löpande året; 4) åtskilliga förändringar i Sällskapets stadgar. Alla dessa punkter äro upptagna i 41 § af Sällskapets stadgar.

2. *Direktionens svar på Sällskapets anhållan om en allmän sammankomst.*

I afseende på Herrar Medlemmars yttrade önskan, att en allmän sammankomst måtte utlysas, till följe af ett meddelande, som Herr gymnasiarken låtit upphänga i Sällskapets båda salar såväl i Passagen som på Wassiliostrow (med hvilken rätt detta skett är för direktionen obekant, då, enligt 24 § af Sällskapets stadgar, detta blott tillkommer deriktionen), så har direktionen äran förklara följande:

1) Budgeten för 1872—73 kan för närvarande ej föreläggas en Generalförsamling till ompröfning, i anseende till omöjligheten, att om ock approximativt bestämma utgifterna för den nya lokalen i Passagen, t. ex. upplysning och eldning m. m.; 2) Redogörelsen för det förflutna året är redan genomredd och godkänd af en särskild, dertill utsedd kommission, hvars utlåtande lättare kan föreläggas generalförsamlingen i förening med budgeten för denna säsong. 3) För inväljandet af nya medlemmar, har man äfven under föregående åren ej sammankallat någon allmän sammankomst, utan skedde antagandet af de nya medlemmarne vid den nästföljande. 4) Hvad

missälligheterna emellan gymnasiarken och direktionsledamöterna beträffar, så kunna desamma ej erfordra sammankallandet af en generalförsamling, då sådana angelägenheter afgöras enligt 33 § i stadgarne, och dessutom skulle det vara alldeles omöjligt att sammankalla en generalförsamling vid hvarje stridighet emellan gymnasiarken och direktionen, isynnerhet som direktionen hvarken nu eller framdeles kan instämna i D:r Berglinds åsigt, likasom vore Sällskapet bildadt af honom och endast till hans ekonomiska fördel. Det är för Hr Berglind såsom ledamot af direktionen nogsam bekant, att det hittills varit för direktionen alldeles omöjligt att uppfylla en af stadgarnes hufvudparagrafer, nämligen att hålla en läkare vid anstalten, emedan inkomsterna ej hafva räckt till för att aflöna en sådan. Under den förflutna saisonen, med en hyra af 1,900 rubel för lokalen i Taubes hus, visade sig ett deficit af 3,000 rubel, hvarföre under den nuvarande med en hyra af 3,500 rubel all möjlig inbesparing måste göras. Vid återkomsten ifrån utlandet började D:r Berglind sin verksamhet dermed, att han 1) utan direktionens vetskap engagerade professor Landzert att föreläsa i anatomi och fysiologi för den gymnastiska kursen, utan att först uppsäga professor Cyon, hvilken på direktionens förslag under tvenne år föredragit dessa ämnen, hvarigenom D:r Berglind försatt både direktionen och Sällskapet uti en högst kinkig belägenhet; 2) egenmäktigt antagit en öfverassistent (gymnasiarkens närmaste biträde), Herr Witte, och dessutom en assistent Herr Lindqvist, utan att enligt 40 § i stadgarne först utverka sig direktionens tillåtelse dertill och göra sig underrättad, om direktionen vore i stånd att betala aflöning åt dessa af honom antagna assistenter. 3) Vid direktionens första sammanträde framlade Herr Berglind ett projekt till en ny budget, med personalens anställning, dels såsom ordinarie och dels såsom extra ordinarie assistenter; det hufvudsakligaste deri bestod i förhöjning af gymnasiarkens lön till 4,000 rubel och i inrättandet af en ny plats för en öfverassistent med en aflöning af 500 rubel. Hela förslaget belöpte sig till en summa af 18,650 rubel. Dessa utgifter hoppades han kunna

bestrida genom alldeles fabelaktiga inkomster och genom de årliga 5,000 rubel af de 30,000 rubel som Ministern för folkupplysningen gifvit åt Sällskapet för en tid af 6 år till bildande af gymnastiklärare. Direktionens afslag att för Sällskapet framlägga nämnda projekt framkallade dessa miss-hälligheter.

Direktionens ordförande
Kreiter.

3. *Gymnasiarken Dr Berglinds belysning af direktionens svar.*

Till följe af direktionens till Sällskapets medlemmar afgifna svar, hvori den gör mig åtskilliga tillvitelser, ser jag mig med tillbakavisande af dessa nödsakad upplysa medlemmarne om sakens verkliga förhållande.

Då jag af Regeringen erhållit tillåtelse att grunda Sällskapet, så är det också min pligt att se till, att Sällskapets af Regeringen fastställda stadgar uppfyllas, och ifall direktionen skulle tillåta sig olagliga och mot stadgarne stridande handlingar, så anser jag det vara så väl min rättighet som skyldighet att tillkännagifva detta för Sällskapet; på grund häraf är direktionens åberopande af 24 § härvid af ingen betydelse.

Hvad första punkten i direktionens svar beträffar, så kan jag ej inse något hinder för att i enlighet med stadgarne förelägga budgeten för år 1872—73, och dervid approximativt bestämma utgifterna för den nya anstalten i Passagen, likasåväl som för den gamla, ty kostnaden för upplysningen är ganska lätt att beräkna och eldningen sker på husvärdens bekostnad och är således inbegripen i hyresafgiften.

1) Enligt 36 § är direktionen förpligtigad att före säsongsens slut för generalförsamlingen framlägga budgeten för det följande året, och då detta ej skett förliden maj, så

måste det väl vara direktionens skyldighet, att genast vid öppnandet af den nya säsongen framlägga densamma för medlemmarne, för att af dem antagas. 2) Då räkenskaperna blifvit af en särskild kommission genomsedda, så är det väl direktionens pligt att genast vid denna säsongens början framlägga resultatet häraf för generalförsamlingen. 3) Hvad antagandet af nya medlemmar beträffar, så förhåller det sig ej så som direktionen behagat påstå, utan blefvo de nya föreslagna medlemmarne inskrifna i protokollsboken och genom underskrift af några bland de gamla medlemmarne antagna utan allmän sammankomst, hvarom man genom protokollerna kan öfvertyga sig. Hvad meningsskiljaktigheten emellan gymnasiarken och direktionens öfriga medlemmar beträffar, så kan 33 § blott åberopas i enkla frågor, som af direktionen kunna afgöras, men ej i sådana, der direktionen öfverskrider den rätt den eger i enlighet med stadgarne och der en meningssstrid inom direktionen framkallat en stridighet emellan Sällskapets medlemmar och dess direktion; för sådana fall är i stadgarnes 47 § en generalförsamling anbefald, och direktionen öfverskrider gränserna för den makt, som blifvit åt densamma uppdragen, ifall den ensam häröfver beslutar.

Att *jag* verkligen stiftat Sällskapet kan jag med officiella dokumenter bevisa, hvilka jag af Regeringen för Sällskapets bildande erhållit. Af direktionen fordrar jag bevis för dess påstående, att jag använt och ämnar använda Sällskapet för min egen materiella nytta; mitt handlingssätt vid Sällskapets bildande talar tillräckligt tydligt deremot. Jag inrättade med egna medel en anstalt för Sällskapet och öfverlemnade densamma åt Sällskapet för mindre än hälften af de kostnader, som jag fått vidkännas därför, och lemnade dertill de fördelaktigaste vilkor, i det att Sällskapet, som ej egde något grundkapital, skulle till mig få göra årliga afbetalningar. Om ett deficit under det förflutna året uppstått, så är direktionen själf skulden dertill, i det den (oaktadt mina protester) egenmäktigt nedsatte priset för gymnastikens begagnande, utan att i enlighet med 8 § af stadgarne, först dertill erhålla generalförsamlingens samtycke och stadfästelse.

Hvad den frågan åter beträffar, att jag utan direktionens vetskap skulle hafva antagit professor Landzert, att hålla de anatomiska och fysiologiska föreläsningarne i kursen i stället för professor Cyon, så är detta fullkomligt stridande mot det sanna förhållandet, ty det skedde ingalunda utan direktionens vetskap, utan tvärtom i samråd med och på begäran af direktörerna hvar för sig, ehuru muntligen, emedan direktionen ej hade någon sammankomst, hvarvid ämnet, som ej tålde uppskof, kunde föredragas, och skedde detta ombyte till följe deraf, att direktörerna sjelfva underrättade mig om, att professor Cyon sjelf sagt dem, att hans tid ej tillåte honom fortsätta föreläsningarne vid den gymnastiska kursen.

Vidare påstår direktionen, att jag handlat egenmäktigt i det jag antagit en öfverassistent i Passagen Herr Witte, och en yngre assistent Herr Lindqvist, och anför direktionen 40 § till stöd för sitt påstående, hvilken paragraf just visar min rättighet dertill. Alldeles stridande mot det verkliga förhållandet är dessutom direktionens påstående, att denna öfverassistentplats skulle af mig blifvit nu inrättad, då denna plats funnits så länge som Sällskapet egt bestånd, och äfven är oundgängligen nödvändig *).

Emot den 40 § i stadgarne har direktionen sjelf handlat, då den 2:ne dagar före min ankomst till Petersburg och tvenne veckor före säsongens början, antagit alla öfriga assistenter och derom ej förr än helt nyligen underrättat mig. I det första direktionssammanträdet framlemnade jag till direktionen ett utkast till en ny budget, hvori jag hade gjort afseende på assistenternas billiga och rättvisa begäran, att få sina aflöningar något förhöjda. För de i budgeten upptagna af direktionen fabelaktiga kallade inkomstsummorna, har jag lagt

---

*) Den första som innehade denna plats var Herr Dahlgren från Sverige, med en lön af 100 rubel i månaden. Sedan Herr Dahlgren lemnat platsen, antogs Herr Witte att under följande vinter såsom vikarie förestå denna plats, men med en högst liten aflöning, hvilken jag vid nyåret 1872 för direktionen föreslog till förhöjning, emedan Herr Witte visat särdeles nit och duglighet i sin tjänst, men hvilket af direktionen då afslogs, dock med löfte om en gratifikation vid säsongens slut, och denna gratifikation blef — 25 rubel!

till grund blott förra årets inkomster med tillägg af de 5,000 rubel, som ministeriet beviljat åt Sällskapet. Äfven visar det af mig framlagda projektet till ny budget, ej den summa 18,650 rubel såsom direktionen uppger, utan 17,650 rubel och inkomstsumman 18,500 rubel. Genom ompröfning af detta projekt, som jag aflemnadt, kan Sällskapet på en general-församling bäst öfvertyga sig om, att mitt hufvudändamål med detta projekt ej varit endast förhöjning af gymnasi-arkens lön, utan förhöjning af lönerna för alla de hos Sällskapet anställda assistenterna, hvarigenom en allmän belåtenhet var afsedd, ty med de nuvarande aflöningarne äro assistenterna allt för uselt betalda för deras svåra och mödosamma arbete *).

På en punkt i mitt meddelande har direktionen ej en gång täckts svara, nemligen att enligt stadgarnes 30 § en ny medlem af direktionen måste af Sällskapet väljas i stället för den enligt stadgarne afträddande.

Jag anser det dessutom för min pligt, att här för Sällskapets medlemmar meddela något öfver min gymnastiska verksamhet. Det har alltid utgjort mitt mål att här i Ryssland sprida den rationella gymnastiken. Jag har i och för detta mål nu snart sträfvat i 25 år och derunder ej skytt hvarken arbete eller materiella uppoffringar. Fullständigt anser jag detta mål kunna vinnas blott genom bildandet af skickliga gymnastiklärare med allmän humanistisk bildning, hvarigenom såväl staten som den enskilda har garanti att

---

*) I mitt projekt hade jag äfven föreslagit, att ifall man skulle frukta att de af mig uppgifna utgifter ej skulle betäcka inkomsterna, så ville jag åtaga mig all risk, om man ville öfverlemna åt mig, att enligt budgeten, bestrida Sällskapets utgifter, med förbehåll att jag finge uppbära inkomsterna, och blott med det vilkor, att inga gratialister utan mitt medgifvande blefve antagna. Assistenternas aflöning utgjorde för ett ganska ansträngande arbete från kl. $\frac{1}{8}$ till $\frac{1}{2}$ 12 f. m. och $\frac{1}{3}$ till 5 e. m. för några bland dem 20 rubel och för de fleste 25 rubel i månaden, och detta blott under $7\frac{1}{2}$ månad. För fruntimmersbiträdena 15 rubel och för de 2 öfverassistenterna på fruntimmersafdelningen 30 rubel i månaden, likaså för den uppgifna vintertiden — för sommaren hade de ingenting att påräkna af Sällskapet; således mindre än vanliga arbetare i Petersburg.

gymnastiklärare verkligen känner sin sak. Men en sådan lärarebildning erfordrar nödvändigt bidrag från Statens sida, och ett sådant bidrag har nu äfven beviljats åt Sällskapet, i det att detsamma af Regeringen har erhållit en utbetald summa af 30,000 rubel mot vilkor, att Sällskapet under en tid af 6 år skall låta bilda gymnastiklärare för ministeriet. Följaktligen måste denna summa fördelas på 6 år och ej skrinläggas (såsom direktionen önskar) eller användas för andra ändamål. Om Sällskapet vill fortfarande utöfva lärarebildningen, utan att använda dessa medel, så vill det säga så mycket som, att det skall ske med de medel, som anstalterna arbeta in åt sig, eller med andra ord, på bekostnad af alla dem, som arbeta i Sällskapets anstalter, nemligen på gymnasiarkens och alla assistenternas bekostnad, ty dessa nödgas då oppoffra sina krafter för en ringa aflöning.

Om Sällskapet efter dessa förklaringar ej för framtiden kan förebygga stadgarnes öfverskridande af direktionen, så blir det för mig omöjligt att uppfylla mina åligganden och ändamålsenligt föra min egen skapelse framåt och jag nödgas då ty värr afsäga mig min befattning som Sällskapets gymnasiark.

4. *Meddelande till Herrar Medlemmar af det Gymnastiska Sällskapet i Petersburg från dess Gymnasiark,*

D:r Berglind.

Härmed har jag äran meddela Sällskapets Herrar Medlemmar, att till följe af ständiga ingrepp från direktionens sida i mina rättigheter som Sällskapets gymnasiark, jag till min stora ledsnad ej mera kan finna det möjligt för mig att uppfylla mina åligganden som Sällskapets gymnasiark, tills de stridigheter, som uppstått mellan mig och de öfriga direktionsledamöterna, blifva af Sällskapets medlemmar på en general-församling undersökta och bilagda.

5. *Till Herr D:r Berglind, från det Gymnastiska Sällskapets
direktion.*

Direktionen för det Gymnastiska Sällskapet har efter ompröfning af edert meddelande öfver omöjligheten, att såsom Sällskapets gymnasiark fullgöra edra åligganden, vid direktionens sammanträde den 4 december funnit, att ni på grund af direktionens beslut af den 15 November 1869 — hvilket beslut äfven af generalförsamlingen är stadfästadt — blifvit antagen till Sällskapets gymnasiark för säsongen 1869—70. Derefter likaså genom direktionens beslut af den 1 Maj 1870, hvilket äfven af generalförsamlingen stadfästades, blef er tjenstetid förlängd på ett år, d. v. s. för säsongen 1870—71 och slutligen genom direktionens beslut af den 4 Maj 1871 har ni ännu blifvit bibehållen såsom gymnasiark på ett år, d. v. s. för säsongen 1871—72. Således var på detta sätt med den 15 September detta år terminen förfluten, för hvilken ni blifvit antagen till Sällskapets gymnasiark. Utom dess visade ni såväl under förra säsongen 1871—72 som under de förflutna månaderna af denna säsong en ytterlig efterlåtenhet i afseende på edra pligter, såsom följande: 1) Har ni ej det minsta sysselsatt er med elevernas undervisning i den gymnastiska kursen, ehuru det var er ovilkorliga pligt, utan ni har uppdragit detta åt er assistent Sjöström. 2) Ni har tillåtit er att oregelbundet besöka anstalterna och var ofta ej der på de bestämda tiderna, utan att angifva någon grund för er bortovaro. 3) I förflutna Maj månad, då Sällskapet ej hade fått någon lokal i stället för den, som det samma haft i Taubes hus, reste ni, i stället för att söka en annan lokal och inrätta densamma, hvar till er närvaro var oundgänglig, egenmäktigt liksom de föregående åren till utlandet och återvände till Ryssland först till säsongens början, oaktadt ni äfven för sommaren erhållit lön. 4) Under den sista tiden tillät ni er, att helt öppet ej allenast icke uppfylla, utan till och med att handla emot direktionens beslut. 5) Beträffande ert sista meddelande, har ni alldeles

egenmäktigt på obestämd tid uppsagt uppfyllandet af edra pligter.

Till följe af allt detta fann direktionen det vara för Sällskapet omöjligt, ja rent af skadligt, att låta er kvarblifva hos Sällskapet såsom dess gymnasiark, och beslutade derföre, att från den 4 December betrakta er såsom skild från befattningen såsom Sällskapets gymnasiark; i det mig blef uppdraget att meddela er detsamma.

Kreiter.

6. *Till Inrikes-Ministern, General-Adjutant Timascheff, från medlemmarne af det Gymnastiska Sällskapet i St Petersburg.*

Under förliden höst fanns i Gymnastiska Sällskapets sal upphängdt ett meddelande af Sällskapets Gymnasiark D:r Berglind, hvori han beklagade sig öfver att direktionen öfverskrider sina rättigheter, och, inseende omöjligheten att under sådana förhållanden kunna ändamålsenligt leda gymnastiken, anhöll han hos Sällskapets medlemmar, att de hos direktionen måtte anhålla om sammankallandet af en general-församling, för att pröfva direktionens förfaranden. I följd häraf framstälde man i Sällskapets klagobok en skriftlig begäran till direktionen om sammankallande af en generalförsamling. Derpå svarade direktionens ordförande, Herr Kreiter, skriftligen i samma bok, med en utförlig berättelse, hvori han å sin sida tillvitar gymnasiarken Berglind åtskilliga olagliga handlingar. D:r Berglind lemnade denna skrifvelse ej utan genmäle, i hvilket han beskyller direktionen för sanningsstridiga och med verkliga förhållandet ej öfverensstämmande uppgifter. Ur dessa skrivelser kunde man tydligen se, att emellan direktionen och en dess medlem, Herr gymnasiarken Berglind, icke blott oenighet uppstått, utan att de beskyldde hvarandra för lagstridiga handlingar emot Sällskapets stadgar. Således funno Sällskapets medlemmar nödvändigt, att för *andra* gången hos direktionen anhålla om ett

skyndsamt sammankallande af en generalförsamling. Men detta oaktadt har direktionen hitintills ej vidtagit några åtgärder i denna sak, synbarligen sökande att undvika sammankallandet af en generalförsamling, och derigenom framkallar den hos oss den misstanken, att direktionen är den felaktiga. Men misshälligheterna hafva hitintills ej allenast icke förminskats, utan de hafva tagit de yttersta dimensioner, i det att den 4 December gymnasiarken Berglind lät oss veta, att han till sin största ledsnad ej vore i stånd att uppfylla sina åligganden, till dess en pröfning kunde på en generalförsamling företagas af de misshälligheter, som uppstått emellan honom och den öfriga direktionen. Härpå gör direktionen bekant, att densamma entledigat gymnasiarken Berglind och i hans ställe antagit Herr Sjöström och läkaren Wilzer.

Men ensamt en sådan anordning af direktionen ingriper i medlemmarnes rättigheter, åt hvilka enligt stadgarnes 41 § ensamt rättigheten tillkommer att välja direktörer, till hvilka äfven gymnasiarken och läkaren höra (26 och 29 §§) och följaktligen äfven att entlediga desamma. Derföre kunna vi undertecknade ej medgifva ett sådant egenmäktigt och godtyckligt aflägsnande af Herr Berglind och antagande af Herr Sjöström och läkaren Wilzer, utan att först undersöka de orsaker, som framkallat ett sådant aflägsnande och rättigheten för de anställda nya personerna att öfvertaga de åligganden, som blifvit dem anförtrodda.

Enligt stadgarnes 47 § skola stridigheter mellan direktionen och medlemmarne afgöras på en allmän sammankomst; följaktligen är sammankallandet af en generalförsamling här nödvändig, äfven utan afseende på alla andra grunder, blott för att bilägga dessa meningsskiljaktigheter.

I följd af allt hvad här ofvan blifvit sagdt och i anseende till direktionens hårdnackade motsträfvighet att uppfylla en laglig fordran af Sällskapetets medlemmar, bedja undertecknade ödmjukast Ers Höga Excellens, att anbefalla direktionen att ännu i denna December månad sammankalla en generalförsamling i och för följande ärenden:

1) För att afgöra stridigheterna emellan Sällskapets medlemmar och direktion, enligt 47 § i stadgarne; 2) för att till pröfning upptaga misshälligheterna; och de deraf uppkomna ömsesidiga klagomålen emellan direktionen och en dess medlem Herr gymnasiarken Berglind; 3) för val af en direktor i stället för den, som till följe af tiensteterminens utgång, enligt 29 och 41 §§, bör ur direktionen afträda; 4) för genomseende och stadfästelse af den årliga budgeten och räkenskapsredogörelse, enligt 41 §, hvilka ännu ej blifvit af direktionen Sällskapet förelagda; 5) för pröfning och bedömande af de angelägenheter som beröra den nya nya lokalens hyrande i Passagen, hvilken enligt 41 § i stadgarne blifvit af direktionen egenmäktigt hyrd; 6) för val af ny gymnasiark och läkare, enligt 41 §, ifall sådant skulle blifva nödigt; 7) enligt 41 § för genomseende och ompröfning af några medlemmars förslag till förändring och komplettering af Sällskapets stadgar, hvilket genom erfarenheten visat sig nödvändigt.

(Underskrifterna.)

7. *Gymnastiska Sällskapets andra inlaga till Inrikes-Ministern Timascheff* *).

Till följe af den af oss i December månad förlidet år till Ers Höga Excellens inlemnade böneskrift, om att direktionen för det Gymnastiska Sällskapet måtte åläggas att skyndsamt sammankalla en generalförsamling, har Ers Höga Excellens den 29 December 1872 under n:o 10,218 behagat anbefalla S:t Petersburgs öfverpolismästare, att i denna sak vidtaga de åtgärder, som kunna befinnas nödiga. En sådan befallning af Ers Höga Excellens har öfverpolismästaren den 9 Januari under n:o 69 meddelat direktionsledamoten Geheimerådet Lubostchinsky, hvarvid han uppfordrade honom att skyndsamt underätta om dag och ort, der generalförsamlingen komme att hållas.

---

*) Denna andra inlaga aflemnades i förra hälften af Januari månad till ministern.

Detta oakadt undandrager sig direktionen ännu i detta ögonblick af okända orsaker, att uppfylla icke blott en laglig fordran af Sällskapets medlemmar, utan äfven en befallning af Eders Höga Excellens. På alla frågor, som af medlemmarne ställas till direktionen i afseende på denna sak, svara direktionsmedlemmarne antingen alls icke eller gifva de undvikande svar. Detta nödgar oss att ännu en gång anropa Ers Höga Excellens om Ert skydd och tillika för Er förklara den obehagliga, ja, till och med farliga belägenhet, i hvilken direktionens hårdnackade motsträfvighet försätter oss.

Direktionen är af Sällskapet vald i stöd af stadgarne och därför skyldig att i allt handla enligt dessa stadgar, ja, utom gränsen af dessa stadgar är till och med direktionens tillvaro ej berättigad; likaså har den ej rätt att tillvälla sig en makt och myndighet, som är i strid mot dessa stadgar och ej stöder sig på dem. Icke desto mindre har direktionen tillvällat sig makten, såsom vi i vår förra böneskrift berättade, att uppsäga sällskapets gymnasiark alldeles emot stadgarne, enligt hvilka en sådan rättighet blott tillkommer medlemmarnes generalförsamling.

Gymnasiarkens förafskedande har för Sällskapet i allmänhet en ganska stor vikt och betydelse. Utan att närmare ingå i någon pröfning, om gymnasiarken i detta fall förtjenat ett dylikt ogeneradt förafskadande eller ej, — då fullgiltiga bevis äro nödvändiga för att bedöma sådant, hvilket vi hoppas få höra på en generalförsamling — finna vi nödigt att fästa uppmärksamheten derpå, att gymnasiarken redan till följe af sin ställning är själen i hvarje gymnastisk anstalt. Af gymnasiarkens större eller mindre erfarenhet beror hufvudsakligen hela nyttan af gymnastiken, och de personer, som komma i en gymnastisk anstalt, göra sig framför allt under rättade om hvem som är dess gymnasiark, om han känner sin sak och om de genom behandlingen med sjukgymnastik kunna hoppas på lindring i sina krämpor och lidanden.

Så hoppades också patienterna i vår anstalt att finna förbättring genom sjukgymnastiken och det just därför att D:r Berglinds rykte var dem en borgen härför. Och då vi

bland alla i Petersburg befintliga gymnastiska anstalter just valde denna, så hade vi naturligtvis ej direktionen, men väl gymnasiarken i sigte. Dessutom då vi anmälde oss till medlemmar i Sällskapet, sågo vi häri en garanti att den gymnastiska saken ej skulle vara underkastad inflytanden af enskilda personers intryck och åsikter, utan vi voro öfvertygade om, att vi såsom medlemmar af Sällskapet till en viss grad sjelfva skulle kunna hafva inflytande på sakens utveckling, som ligger oss så nära om hjertat, då vår egen såväl som våra familjers helse deraf är beroende. Ty värr hafva vi bittert bedragit oss.

Det är nu tre månader sedan våra konflikter utbröto. I början var det blott en konflikt emellan gymnasiark och direktion: vi bemärkte det upprörda tillstånd, hvori D:r Berglind befann sig, och hvilket naturligtvis hindrade honom alldeles emot hans vilja att så uppfylla sina åligganden som han skulle önskat. Som vi önskade bilägga dessa tvistigheter fordrade vi af direktionen en allmän sammankomst för att undersöka dessa stridigheter, — men då uppstod en annan konflikt nemligen emellan direktionen och medlemmarne, hvilken strid ännu fortfar. Utom det att det ständigt upprörda tillstånd, hvori vi just under vår gymnastikbehandling befinna oss, till följe af obehagliga underrättelser om rätt- och lagstridiga handlingar från direktionens sida, ej verkar gynnsamt på vår helse, lida vi ännu i detta ögonblick så mycket mera genom D:r Berglinds afskedande, han, som redan länge kände våra krämpor och vid sin läkemethod följde en viss gradation som särdeles välgörande inverkade på oss. Plötsligt blefvo vi beröfvade vår ledare och nödgades på nytt förtälja alla våra lidanden för personer, som af direktionen alldeles godtyckligt blifvit antagna och fullkomligt okända personligheter, hvilkas vetande och erfarenhet i gymnastiken ännu kan högeligen betviflas och mistros.

Svårigen lär väl någon vilja anförtro sin helse åt en fullkomligt okänd person, som hvarken eger något rykte eller diplom som gymnasiark.

På detta sätt blef vår så gynnsamt började kur plötsligt afbruten. Vi följde till större delen våra gamla gymna-

stiska recepter; några bland oss både D:r Berglind om en förändring af receptet, hvilket han var nog vänlig, att ej afslå; andra försökte en förändring i rörelserna af den nya gymnasiarken, — men dessa gjorde den bedröfliga erfarenheten, att det derefter blef sämre med dem och utelemnade till följe deraf godtyckligt den ena eller andra rörelsen, som de af en eller annan orsak trodde vara skadlig. Slutligen hafva flera borttagit sina barn från anstalten eller sjelfva afbrutit sin kur derstädes.

Lägger man nu härtill, att genast efter D:r Berglinds afträdande, ännu några af de bästa gymnasterna lemnat anstalten, för att biträda i hans nya interimsanstalt, så att i följe deraf några patienter nödgades öfvergå från en assistent till en annan, men sådant ofta verkar menligt på kuren, då en och samma rörelse af dem olika utföres, så visar det sig, att, tack vare direktionen, vi för närvarande befinna oss i en ganska bedröflig belägenhet. Såsom medlemmar af Sällskapet önska vi undanrödja en sådan belägenhet och återställa den ordning, som blifvit störd; men genom en ofullkomlig och felaktig redaktion af stadgarne hafva vi ej någon direkt rättighet att sjelfva sammankalla en generalförsamling. I denna belägenhet och till följe af direktionens hårdnackade motstånd mot att sammankalla en generalförsamling, som med hvarje dag blir allt mera nödvändig, bedja vi på nytt Eders Höga Excellens att i detta fall skänka oss sitt höga hägn och anbefalla en generalförsamling, om också utan direktion, för att pröfva dess handlingar och åtgöranden och för att återställa den störda ordningen och lugnet.

(Underskrifterna.)

